

ΛΟΙΜΩΞΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΡΩΝΟΪΟ SARS-CoV-2 (COVID-19)
ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΒΡΕΦΙΚΟΥΣ, ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΥΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΚΟΥΣ ΣΤΑΘΜΟΥΣ

8 Σεπτεμβρίου 2022

Σκοπός των παρακάτω οδηγιών είναι η ενημέρωση των παιδαγωγών καθώς και του λοιπού προσωπικού των **βρεφικών, βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών** της χώρας (και μέσω αυτών και των μαθητών και των οικογενειών τους) σχετικά με τη λειτουργία των σταθμών κατά την τρέχουσα περίοδο, τα μέτρα πρόληψης της διασποράς του ιού, τις απαραίτητες ενέργειες σε περίπτωση εμφάνισης περιστατικού ύποπτου για λοίμωξη COVID-19 και γενικά, την ασφαλή λειτουργία των σταθμών, λαμβάνοντας υπόψη τα πρόσφατα επιδημιολογικά δεδομένα και τα χαρακτηριστικά των παραλλαγών του ιού SARS-CoV-2 που επικρατούν στην κοινότητα.

Η φυσική παρουσία στο σχολείο είναι σημαντική για την εκπαιδευτική διαδικασία, την απόκτηση νέων γνώσεων και την ανάπτυξη δεξιοτήτων. Επιπλέον, οι διαπροσωπικές σχέσεις με τους συμμαθητές και τους διδάσκοντες, η συμμετοχή στο παιχνίδι και τις αθλητικές δραστηριότητες έχουν μεγάλη σημασία για την κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών, τη σωματική και ψυχική τους υγεία. Η πλήρης λειτουργία του σχολείου είναι εξίσου σημαντική και για τους εργαζόμενους γονείς που έτσι έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν στην παραγωγική διαδικασία.

Η ασφαλής λειτουργία των βρεφικών, βρεφονηπιακών και παιδικών Σταθμών, βασίζεται στη **συστηματική εφαρμογή πολλαπλών μέτρων προφύλαξης που λειτουργούν ως σύνολο:**

- διασφάλιση **υψηλής εμβολιαστικής κάλυψης** των παιδαγωγών /νηπιαγωγών και των μελών του λοιπού προσωπικού. Ο εμβολιασμός αποτελεί το πιο σημαντικό μέτρο Δημόσιας Υγείας για τον έλεγχο της πανδημίας COVID-19 και τον περιορισμό της διασποράς του ιού SARS-CoV-2.
- συστήνεται η χρήση κατάλληλης προστατευτικής μάσκας από όλα τα μέλη του προσωπικού, καθώς και από όλα τα άτομα που εισέρχονται στο χώρο (π.χ προσωπικό τεχνικών/υποστηρικτικών υπηρεσιών). Η χρήση της μάσκας ενθαρρύνεται στις δραστηριότητες που υπάρχει στενή επαφή μεταξύ του προσωπικού και των παιδιών
- συχνή και ορθή εφαρμογή υγιεινής των χεριών (πλύσιμο με σαπούνι και νερό ή/και εφαρμογή αντισηπτικού χεριών) και των κανόνων αναπνευστικής υγιεινής
- συχνός αερισμός των αιθουσών, καθαριότητα χώρων και τακτική εφαρμογή απολυμαντικού σε επιφάνειες

- αποχή από κάθε δραστηριότητα του σταθμού όσων εκδηλώνουν πυρετό ή/και άλλα συμπτώματα συμβατά με COVID-19 και προστασία παιδιών και μελών του προσωπικού που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες
- σύσταση για διενέργεια διαγνωστικού ελέγχου σε όλα τα άτομα (παιδιά και προσωπικό) που εμφανίζουν συμπτώματα συμβατά με λοίμωξη COVID-19
- συστηματική διενέργεια **εργαστηριακών διαγνωστικών ελέγχων στα μέλη του προσωπικού που δεν έχουν εμβολιαστεί ή ολοκληρώσει τον εμβολιασμό τους** όπως ισχύει για τους εργαζόμενους στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.

A. Μέτρα προστασίας και πρόληψης διασποράς του ιού SARS-CoV-2 σε Βρεφικούς, Βρεφονηπιακούς και Παιδικούς Σταθμούς

A.1 Ενίσχυση εμβολιασμού

Ο εμβολιασμός έναντι του ιού SARS-CoV-2 αποτελεί θεμελιώδες μέτρο πρόληψης της νόσου και περιορισμού των επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19.

Η **επίτευξη του υψηλότερου δυνατού επιπέδου εμβολιαστικής κάλυψης** μεταξύ **των εργαζομένων** των Βρεφικών, Βρεφονηπιακών και Παιδικών Σταθμών, αλλά και μεταξύ **των μελών των οικογενειών των παιδιών** που φιλοξενούνται/φοιτούν σε αυτούς, αποκτά κεντρικό ρόλο, δεδομένης της στενής συνύπαρξης και συχνά άμεσης σωματικής επαφής με παιδιά που δεν εντάσσονται στις συστάσεις εμβολιασμού και η πλημμελής συμμόρφωση στους κανόνες ατομικής υγιεινής και τήρησης φυσικής απόστασης.

A.2 Διενέργεια εργαστηριακού διαγνωστικού ελέγχου σε μη εμβολιασμένους και μη νοσήσαντες εργαζομένους

Τα μέλη του προσωπικού των σταθμών που δεν διαθέτουν πιστοποιητικό/βεβαίωση νόσησης ή εμβολιασμού (όπως αυτό καθορίζεται από τις εκάστοτε ισχύουσες νομοθετικές διατάξεις), είναι απαραίτητο να υποβάλλονται, με δική τους δαπάνη, σε εβδομαδιαίο εργαστηριακό διαγνωστικό έλεγχο (ταχεία δοκιμασία ανίχνευσης αντιγόνου-rapid test ή μοριακό έλεγχο-PCR) και να προσκομίζουν βεβαίωση αρνητικού εργαστηριακού ελέγχου προ της ανάληψης των καθηκόντων τους.

A.3 Διενέργεια εργαστηριακού διαγνωστικού ελέγχου σε παιδιά και εργαζομένους με συμπτώματα συμβατά με λοίμωξη COVID-19

Ανεξάρτητα από την εμβολιαστική κατάσταση και το ιστορικό προηγηθείσας λοίμωξης COVID-19, όλα τα άτομα (παιδιά και εργαζόμενοι) που εμφανίζουν συμπτώματα που μπορεί να εκδηλωθούν στο πλαίσιο λοίμωξης COVID-19, θα πρέπει να υποβάλλονται άμεσα σε διαγνωστικό έλεγχο (αυτοδιαγνωστικό έλεγχο-self test ή ταχεία δοκιμασία ανίχνευσης αντιγόνου-rapid test ή μοριακό έλεγχο-PCR)

Σημειώνεται ότι δεδομένων των περιορισμών που υφίστανται στην αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των αυτοδιαγνωστικών ελέγχων, αφενός μεν το **αρνητικό αποτέλεσμα** σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί λόγο χαλάρωσης των εφαρμοζόμενων μέτρων, αφετέρου δε το **θετικό αποτέλεσμα** χρειάζεται επιβεβαίωση.

A.4 Χρήση μάσκας

Παρά την ευρεία εφαρμογή του εμβολιασμού στους εργαζόμενους των Βρεφικών, Βρεφονηπιακών και Παιδικών Σταθμών και δεδομένου του μη εμβολιασμού των παιδιών που φοιτούν σε αυτούς, είναι αναπόφευκτο να υπάρχει μικτός πληθυσμός πλήρως εμβολιασμένων και ανεμβολίαστων ατόμων.

Λόγω αυτού του γεγονότος, σε συνδυασμό με την επικράτηση στελεχών του ιού SARS-CoV-2 που χαρακτηρίζονται από αυξημένη μεταδοτικότητα, η χρήση κατάλληλης προστατευτικής μάσκας από το σύνολο των εργαζομένων καθώς και από επισκέπτες, αν και είναι προαιρετική, **ενθαρρύνεται στους εσωτερικούς χώρους**, ιδιαίτερα σε περιόδους αυξημένης κυκλοφορίας του ιού στην κοινότητα καθώς και σε περιπτώσεις εμφάνισης συρρών κρουσμάτων με λοίμωξη του αναπνευστικού συστήματος στον χώρο του σταθμού. Η χρήση της μάσκας ενθαρρύνεται επίσης, κατά τη μεταφορά με σχολικό λεωφορείο όπως και κατά τις διαδικασίες που απαιτούν στενή επαφή των εργαζομένων με τα μικρά παιδιά (όπως εναγκαλισμός, σίτιση, αλλαγή πάνας κλπ.)

Συστήνεται εφαρμογή της μάσκας από τους εργαζόμενους που έχουν έρθει σε επαφή με επιβεβαιωμένο περιστατικό COVID-19 για 10 ημέρες μετά την τελευταία γνωστή έκθεση τους στον ιό.

****Σημειώνεται ότι η σύσταση για την εφαρμογή της μάσκας σε εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους, επαναξιολογείται συστηματικά και ανάλογα με τα επιδημιολογικά δεδομένα και την εκτίμηση κινδύνου και οφέλους, ενδέχεται να τροποποιηθεί.***

Καταστάσεις κατά τις οποίες η χειλεανάγνωση είναι σημαντική

Σε περιπτώσεις που η χειλεανάγνωση είναι σημαντική για την επικοινωνία ή/και την εκπαίδευση των παιδιών (π.χ. λογοθεραπεία, κωφά παιδιά κλπ.), αντί για τη συνήθη μάσκα, μπορεί οι εκπαιδευτικοί να χρησιμοποιούν διαφανή ολοπρόσωπη προστατευτική προσωπίδα ή ειδική υφασμάτινη μάσκα με διαφανές πρόσθιο τμήμα στο μέρος του στόματος.

A.5 Μέτρα για την αποτροπή εισαγωγής του ιού στο χώρο του Βρεφικού, Βρεφονηπιακού και Παιδικού Σταθμού

- Όλα τα παιδιά και τα μέλη του προσωπικού που εμφανίζουν πυρετό ή/και άλλα συμπτώματα που μπορεί να εμφανιστούν σε άτομα με λοίμωξη COVID-19, δεν πρέπει να προσέρχονται στον Βρεφικό, Βρεφονηπιακό ή τον Παιδικό Σταθμό. Στις περιπτώσεις αυτές συστήνεται η επικοινωνία από την οικογένεια με ιατρό και εξατομικευμένη αξιολόγηση σχετικά με την ένδειξη εργαστηριακού διαγνωστικού ελέγχου για την ανίχνευση του ιού.
- Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση γονέων για τη συμμόρφωση στη δέσμευση αυτή και τον εκ των προτέρων εναλλακτικό προγραμματισμό.

Επίσης, πρόβλεψη για τη διατήρηση της ασφαλούς λειτουργίας του Σταθμού σε περιπτώσεις απουσίας του προσωπικού λόγω ασθένειας

- Το προσωπικό που υποδέχεται τα παιδιά, πριν την προσέλευση το χώρο υποβάλλει ερωτήσεις για να επιβεβαιώσει την απουσία πυρετού ή/και άλλων συμπτωμάτων και εκτιμά αδρά την υγεία των προσερχόμενων παιδιών, και σε περίπτωση υποψίας προβλήματος συζητά το θέμα με γονέα/κηδεμόνα
- Γονείς/κηδεμόνες θα πρέπει να ενημερώνουν τον υπεύθυνο του Βρεφικού, Βρεφονηπιακού ή Παιδικού Σταθμού όταν υπάρχει περιστατικό με επιβεβαιωμένη λοίμωξη COVID-19 στο οικογενειακό περιβάλλον και να βρίσκονται σε εγρήγορση, ώστε σε περίπτωση εκδήλωσης συμπτωμάτων συμβατών με COVID-19 στο παιδί, να γίνεται διαγνωστικός έλεγχος.

A.6 Τήρηση κανόνων ατομικής υγιεινής

- Εκπαίδευση των παιδιών ανάλογα με τις δυνατότητες της ηλικίας τους και συστηματική **εφαρμογή της υγιεινής των χεριών**. Προϋπόθεση είναι η εξασφάλιση υποδομών και υλικών, όπως νιπτήρες με τρεχούμενο νερό και υγρό σαπούνι καθώς και αλκοολούχα αντισηπτικά διαλύματα που θα εφαρμόζονται πάντα με την επίβλεψη ή με τη βοήθεια ενήλικα.
- Η υγιεινή των χεριών πρέπει να εφαρμόζεται από παιδιά και προσωπικό
 - **Κατά την είσοδο στο χώρο**
 - **Όταν τα χέρια είναι εμφανώς λερωμένα (σαπούνι και νερό)**
 - **Πριν και μετά:**
 - Την προετοιμασία ή τη χορήγηση γεύματος
 - Το γεύμα
 - Τη χρήση της τουαλέτας
 - **Μετά:**
 - Την επαφή με εκκρίσεις ή σωματικά υγρά
 - Το παιχνίδι σε εξωτερικό χώρο
 - Το χειρισμό απορριμμάτων
 - Το πλύσιμο των χεριών με υγρό σαπούνι και νερό, για τουλάχιστον 20 δευτερόλεπτα, θα ακολουθείται από προσεκτικό στέγνωμα με χάρτινες χειροπετσέτες μιας χρήσης και απόρριψή τους στους κάδους απορριμμάτων.
 - Εναλλακτικά, συστήνεται η εφαρμογή αλκοολούχου αντισηπτικού διαλύματος, **πάντα με την επίβλεψη ή βοήθεια του εκπαιδευτικού προσωπικού** ώστε να διασφαλίζεται η ορθή διαδικασία. Η υγιεινή των χεριών για τουλάχιστον 20 δευτερόλεπτα με χρήση αλκοολούχου αντισηπτικού διαλύματος, που θα βρίσκεται κοντά στην είσοδο κάθε αίθουσας διδασκαλίας, θα πρέπει να εφαρμόζεται συχνά και σε κάθε περίπτωση που αυτό κρίνεται απαραίτητο.

- Συστήνεται η εφαρμογή αλκοολούχου αντισηπτικού διαλύματος πριν και μετά τη χρήση εξοπλισμού, όπως ηλεκτρολόγιο υπολογιστή, σε περίπτωση που αυτός είναι κοινόχρηστος.
- Τα αλκοολούχα αντισηπτικά πρέπει να φυλάσσονται μακριά από τα παιδιά Νηπιαγωγείου, Παιδικού ή Βρεφονηπιακού Σταθμού και να χρησιμοποιούνται μόνο υπό επίβλεψη, προς αποφυγή του κινδύνου δηλητηρίασης από αυτά.
- **Τήρηση των κανόνων αναπνευστικής υγιεινής.** Σε βήχα ή φτέρνισμα, κάλυψη της μύτης και του στόματος με το μανίκι στο ύψος του αγκώνα ή με χαρτομάντιλο, απόρριψη του χρησιμοποιημένου χαρτομάντιλου στους κάδους απορριμμάτων και επιμελές πλύσιμο των χεριών
- **Αποφυγή επαφής χεριών με τα μάτια, τη μύτη και το στόμα** για τη μείωση του κινδύνου μόλυνσης
- Τα παιδιά δεν πρέπει να πίνουν νερό απευθείας από τη βρύση με το στόμα, ούτε να χρησιμοποιούν κοινά σκεύη όπως ποτήρια και μπουκάλια, ενώ συνιστάται το κάθε παιδί να έχει σταθερά το δικό του ποτήρι ή παγούρι.
- Αποφυγή στενής επαφής, εφόσον αυτό είναι δυνατό, με οποιοδήποτε άτομο εμφανίζει πυρετό ή συμπτώματα από το αναπνευστικό, όπως βήχα ή πταρμό
- Για την καλύτερη εκπαίδευση των παιδιών, μπορεί να τοποθετούνται σε διάφορους χώρους του Σταθμού αφίσες ή εικόνες με τον ενδεδειγμένο τρόπο εφαρμογής των μέτρων ατομικής υγιεινής
- Συνιστάται η χρήση υφασμάτινης μπλούζας εργασίας από το προσωπικό των Βρεφικών, Βρεφονηπιακών και Παιδικών Σταθμών η οποία πρέπει να πλένεται συχνά (εάν είναι δυνατόν καθημερινά) με κοινό απορρυπαντικό σε υψηλή θερμοκρασία (60° C).

A.7 Μέτρα Περιβαλλοντικής Υγιεινής και Καθαριότητας/ Απολύμανσης

- **Αερισμός:** Η διασφάλιση επαρκούς αερισμού σε όλους τους κλειστούς χώρους, συμπεριλαμβανομένων και των μέσων μεταφοράς των μαθητών, συμβάλλει στη μείωση της κυκλοφορίας μολυσματικών σταγονιδίων στον αέρα και αποτελεί σημαντική παράμετρο για την πρόληψη της μετάδοσης του ιού SARS-CoV-2, σε συνδυασμό και με τα υπόλοιπα προληπτικά μέτρα. Αναλυτικές πληροφορίες, στην σχετική εγκύκλιο του Υπουργείου Υγείας (όπως εκάστοτε επικαιροποιείται): «Συστάσεις για την επαναλειτουργία των εκπαιδευτικών μονάδων με έμφαση στον εξαερισμό των εσωτερικών χώρων

τους κατά τη χειμερινή περίοδο με απώτερο σκοπό τον περιορισμό της διασποράς του ιού SARS-CoV-2» ΑΔΑ: 6ΦΗΑ465ΦΥΟ-Ν79, Δ1/ΓΠ 986/08-01-2021 και «Επικαιροποίηση της Δ1 (δ)/ΓΠ οικ. 26335/23-04-2020 Εγκυκλίου - Διευκρινίσεις για τη χρήση κλιματισμού κατά τη θερινή περίοδο» 03/08/2020, <https://eody.gov.gr/wp-content/uploads/2021/05/klimatistika-egkyklios-20200803.pdf>)

- **Οδηγίες καθαρισμού και εφαρμογής απολυμαντικών σε επιφάνειες**
 - ο Στο Παράρτημα II περιλαμβάνονται λεπτομερείς οδηγίες για τη διαδικασία καθαρισμού και εφαρμογής απολυμαντικών σε επιφάνειες και εξοπλισμό.
 - ο Επισημαίνεται ότι ΔΕΝ ενδείκνυται η απολύμανση με ψεκασμό ή εκνέφωση των εσωτερικών ή εξωτερικών χώρων, σύμφωνα και με τις συστάσεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (<https://www.who.int/publications-detail/cleaning-and-disinfection-of-environmental-surfaces-inthe-context-of-covid-19>).

Ενίσχυση των προγραμμάτων καθαριότητας χώρων και καθαρισμού ή/και εφαρμογής απολυμαντικού σε επιφάνειες, αντικείμενα και εξοπλισμό

- Καθαριότητα σε χώρους, επιφάνειες και αντικείμενα:
 - ο παρασκευής και χορήγησης γευμάτων (πριν και μετά κάθε χρήση)
 - ο φιλοξενίας και δραστηριοτήτων
 - ο συχνά αγγιζόμενες επιφάνειες, παιχνίδια
 - ο τουαλέτες
 - ο χώρους ξεκούρασης και ύπνου
- Προσπάθεια εξασφάλισης κατά το δυνατόν εξοπλισμού και παιχνιδιών ατομικής χρήσης (π.χ. ατομική κασετίνα με μολύβια και μαρκαδόρους). Ο εξοπλισμός και τα παιχνίδια που χρησιμοποιούνται από περισσότερα παιδιά (πάντα της ίδιας μικρής ομάδας) πρέπει να περιορίζονται στο ελάχιστο.
- Τακτικός καθαρισμός παιχνιδιών και αντικειμένων:
 - ο Για την καθημερινή καθαριότητα παιχνιδιών που δεν έχουν έρθει σε επαφή με σωματικά υγρά και εκκρίσεις των παιδιών συστήνεται πλύσιμο με σαπούνι/ απορρυπαντικό και χλιαρό νερό. Τα παιχνίδια μπορούν να τοποθετούνται σε σκεύος με σαπουνόνερο μακριά από τα παιδιά, να καθαρίζονται επιμελώς με τριβή στο τέλος της ημέρας και στη συνέχεια να στεγνώνουν πριν την επαναχρησιμοποίησή τους την επομένη.

- Παιχνίδια και αντικείμενα που έχουν έρθει σε επαφή με τη στοματική κοιλότητα ή άλλες σωματικές εκκρίσεις των παιδιών πρέπει να πλένονται με σαπούνι/ απορρυπαντικό και νερό, και κατόπιν, αφού ξεπλυθούν και στεγνώσουν, να γίνεται εφαρμογή απολυμαντικού.
- Ως απολυμαντικό μπορεί να χρησιμοποιείται αλκοολούχο διάλυμα 70-90%, μαντηλάκι εμποτισμένο με αιθυλική αλκοόλη 70% ή άλλο απολυμαντικό με εγκεκριμένη από τον ΕΟΦ μικροβιοκτόνο/ ιοκτόνο δράση, λαμβάνοντας υπόψη και τη συμβατότητά του με το υλικό κατασκευής των παιχνιδιών. Στις περιπτώσεις χρήσης απολυμαντικού χρειάζεται ξέβγαλμα με νερό και στέγνωμα πριν τη χρήση των παιχνιδιών/ αντικειμένων από τα παιδιά.
- Τα βιβλία και τα άλλα είδη από χαρτί που χρησιμοποιούνται δεν χρειάζονται ειδικό καθαρισμό ή εφαρμογή απολυμαντικού.
- Απομάκρυνση παιχνιδιών που δεν πλένονται/ απολυμαίνονται συχνά (π.χ. υφασμάτινα, λούτρινα). Παιχνίδια που δεν πλένονται/ απολυμαίνονται ΔΕΝ πρέπει να χρησιμοποιούνται

ΠΡΟΣΟΧΗ!

- Τα είδη καθαρισμού και απολύμανσης πρέπει να βρίσκονται μακριά από τα παιδιά
- Καλός αερισμός και πρόληψη εισπνοής ερεθιστικών και πιθανώς τοξικών ουσιών κατά τον καθαρισμό/ εφαρμογή απολυμαντικού

B. Αρχές διαχείρισης ύποπτων ή επιβεβαιωμένων περιστατικών λοίμωξης COVID-19 Βρεφικού, Βρεφονηπιακών και Παιδικών Σταθμών

B.1 Διαχείριση παιδιού ή εργαζόμενου που εκδηλώνει συμπτώματα ύποπτα για λοίμωξη COVID-19

Εάν ένα παιδί που φοιτά σε Βρεφικό, Βρεφονηπιακό ή Παιδικό Σταθμό εκδηλώσει συμπτώματα που μπορεί να εμφανιστούν σε παιδί με λοίμωξη COVID-19 (βλ. Παράρτημα Ι, εκτός του χώρου του Σταθμού, **παραμένει στο σπίτι και ειδοποιείται ο Σταθμός** με ευθύνη των γονέων/κηδεμόνων.

Εάν ένα παιδί ή εργαζόμενος εμφανίσει συμπτώματα που μπορεί να εμφανιστούν σε λοίμωξη COVID-19 (βλ. Παράρτημα Ι), όταν βρίσκεται στον Σταθμό, γίνονται τα παρακάτω εκ μέρους του Υπευθύνου COVID-19:

- **Επικοινωνία με την οικογένεια** για παραλαβή του παιδιού
- **Απομόνωση του παιδιού ή του εργαζόμενου στον ειδικό προκαθορισμένο και καλά αεριζόμενο χώρο του σταθμού, έως την αποχώρησή του**
- **Εφαρμογή υγιεινής χεριών και αναπνευστικής υγιεινής**
- **Χρήση προστατευτικής μάσκας από το προσωπικό**
- **Επιμελής καθαρισμός του χώρου και εφαρμογή απολυμαντικού** σε επιφάνειες μετά την αναχώρηση του παιδιού με χρήση εξοπλισμού ατομικής προστασίας.

Το άτομο που έχει συμπτώματα, ύστερα από ιατρική αξιολόγηση και σε συνεννόηση με τον θεράποντα ιατρό, συστήνεται να υποβληθεί σε **εργαστηριακό διαγνωστικό έλεγχο για COVID-19** με ταχύ τεστ ανίχνευσης αντιγόνου του ιού SARS-CoV-2 (rapid test) ή με μοριακό τεστ (PCR).

Εν αναμονή του αποτελέσματος, το άτομο παραμένει σε **απομόνωση κατ' οίκον** (εφόσον κρίνεται από τον ιατρό ότι η κατάστασή του δεν απαιτεί νοσηλεία σε νοσοκομείο)

Εάν η ιατρική αξιολόγηση οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι δεν προκύπτουν ενδείξεις λοίμωξης COVID-19, τότε το παιδί **μπορεί να επιστρέψει στον Σταθμό** και εφόσον έχει συμπληρωθεί ένα 24ωρο απυρεξίας (χωρίς τη λήψη αντιπυρετικού). Για την επιστροφή **δεν είναι απαραίτητη η προσκόμιση ιατρικής βεβαίωσης**.

B.2 Διαχείριση εργαστηριακά επιβεβαιωμένου κρούσματος COVID-19 σε Βρεφικούς, Βρεφονηπιακούς και Παιδικούς Σταθμούς

Σε περίπτωση θετικού εργαστηριακού διαγνωστικού ελέγχου με ταχύ τεστ ανίχνευσης αντιγόνου του ιού SARS-CoV-2 (rapid test) ή με μοριακό τεστ (PCR):

Γονέας/κηδεμόνας του παιδιού ή το μέλος του προσωπικού **ενημερώνει άμεσα** τον υπεύθυνο διαχείρισης COVID-19 ή/και τον/την διευθυντή /τρια του Σταθμού για το θετικό αποτέλεσμα του διαγνωστικού τεστ για COVID-19.

Ο υπεύθυνος διαχείρισης COVID-19 του Σταθμού:

Φροντίζει να γίνει **ενδεδειγμένος καθαρισμός και τοπική εφαρμογή απολυμαντικού** στις επιφάνειες των χώρων όπου κινήθηκε το κρούσμα

Απομόνωση εργαστηριακά επιβεβαιωμένων περιστατικών COVID-19

Το παιδί ή ο εργαζόμενος που είναι επιβεβαιωμένο κρούσμα COVID-19 πρέπει να απομακρυνθεί από τον Σταθμό και να **παραμείνει σε απομόνωση** για τουλάχιστον **5 ημέρες**. Ημέρα 0 θεωρείται η ημέρα έναρξης συμπτωμάτων ή η ημέρα λήψης του θετικού δείγματος, εάν πρόκειται για ασυμπτωματικό περιστατικό.

Η απομόνωση του ασθενούς γίνεται κατ' οίκον (εκτός εάν η κατάσταση της υγείας του επιβάλλει νοσηλεία σε νοσοκομείο). Κατά τη διάρκεια της απομόνωσης, το παιδί ή ο εργαζόμενος με επιβεβαιωμένη COVID-19 πρέπει:

- Να απέχει και από όλες τις **εξωσχολικές δραστηριότητες** καθώς και από κάθε άλλη «ανεπίσημη» μετακίνηση ή επαφή με άτομα εκτός του οικιακού περιβάλλοντος (π.χ. περίπατοι ή παιχνίδια έξω, συναντήσεις με άλλους κλπ.).
- Να αποφεύγει με τη μεγαλύτερη δυνατή αυστηρότητα κάθε επαφή με **ευάλωτα άτομα** που ανήκουν σε ομάδες υψηλού κινδύνου για σοβαρή νόσο.
- Να λαμβάνει συστηματικά **μέτρα προφύλαξης** κατά την επαφή του με τα άτομα που διαμένουν μαζί του στην ίδια κατοικία <https://eody.gov.gr/neos-koronaivos-covid-19/>).

Επιστροφή στον σταθμό εργαστηριακά επιβεβαιωμένων περιστατικών COVID-19

Μετά την παρέλευση των 5 ημερών απομόνωσης, τα άτομα που ήταν επιβεβαιωμένα περιστατικά COVID-19, μπορούν να επιστρέψουν στον σταθμό, εφόσον έχει παρέλθει ένα 24ωρο από την πλήρη υποχώρηση του πυρετού (χωρίς τη λήψη αντιπυρετικών) ΚΑΙ τα υπόλοιπα συμπτώματα έχουν βελτιωθεί (συμπτώματα όπως η ανοσμία και η απώλεια γεύσης μπορεί να επιμένουν για εβδομάδες ή και μήνες και συνεπώς δε θα πρέπει να καθορίζουν την απόφαση για παράταση της απομόνωσης). Σε περίπτωση που στο διάστημα του 5ημέρου, ο πυρετός δεν έχει υποχωρήσει και τα συμπτώματα δεν έχουν βελτιωθεί, η διάρκεια της απομόνωσης παρατείνεται (έως την συμπλήρωση 24ώρου απυρεξίας χωρίς χρήση αντιπυρετικών και την βελτίωση των συμπτωμάτων) και αναζητείται ιατρική αξιολόγηση από τον θεράποντα ιατρό. (Σε περίπτωση ασθενών με πολύ σοβαρή νόσο ή ανοσοκαταστολή μπορεί το απαιτούμενο διάστημα από την έναρξη των συμπτωμάτων να φθάσει τις 20 ημέρες, σύμφωνα με την γνώμη του θεράποντος ιατρού).

Για την επάνοδο στον Σταθμό των επιβεβαιωμένων περιστατικών, εφόσον πληρούνται οι παραπάνω προϋποθέσεις, **δεν απαιτείται η διενέργεια εργαστηριακού ελέγχου** (π.χ. ταχεία δοκιμασία ανίχνευσης αντιγόνου- rapid test- ή μοριακού ελέγχου, ή αυτοδιαγνωστικού ελέγχου -self test-) και **δεν είναι απαραίτητη η προσκόμιση ιατρικής βεβαίωσης**.

Εάν, ωστόσο, παρά τις συστάσεις γίνει νέο μοριακό τεστ που έχει θετικό αποτέλεσμα, αυτό **δεν αποτελεί λόγο το άτομο να μην επιστρέψει στο σχολείο** εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις της παραπάνω παραγράφου (δηλ. παρέλευση 5 ημερών από την έναρξη των συμπτωμάτων και πάροδος ενός 24ώρου απυρεξίας

και βελτίωση των άλλων συμπτωμάτων, με τις απαραίτητες προσαρμογές σε πολύ σοβαρή νόσο ή ανοσοκαταστολή). (Αυτό ισχύει γιατί ο ιός μπορεί να ανιχνεύεται με μοριακό έλεγχο για αρκετό χρονικό διάστημα μετά την ανάρρωση, παρότι το άτομο δεν είναι μεταδοτικό.)

Παιδαγωγοί ή άλλα μέλη του προσωπικού που είναι εργαστηριακά επιβεβαιωμένα περιστατικά COVID-19, μετά την λήξη της περιόδου απομόνωσης και την επιστροφή τους στον Σταθμό θα πρέπει, για τις επόμενες 5 ημέρες (την 6η ημέρα έως την 10η ημέρα), εκτός από τη σχολαστική εφαρμογή των κανόνων υγιεινής, να εφαρμόζουν μάσκα, κατά προτίμηση υψηλής αναπνευστικής προστασίας (τύπου N95, KN95, FFP2 ή ισοδύναμης) ή διπλή μάσκα.

B.3 Μέτρα για τον έλεγχο της διασποράς του ιού SARS-CoV-2 σε περίπτωση εμφάνισης επιβεβαιωμένων κρουσμάτων σε Βρεφικούς, Βρεφονηπιακούς και Παιδικούς Σταθμούς

Συστήνεται εντατικοποίηση των μέτρων πρόληψης διασποράς του ιού στον Σταθμό, ενημέρωση/ευαισθητοποίηση του προσωπικού και των οικογενειών των παιδιών και αυξημένη επαγρύπνηση για την έγκαιρη αναγνώριση ατόμων που ενδεχομένως εκδηλώσουν συμπτώματα συμβατά με νόσο COVID-19.

Κάθε άτομο (παιδί ή εργαζόμενος) που εκδηλώνει συμπτώματα συμβατά με νόσο COVID-19, θα πρέπει να απομονώνεται, να μην προσέρχεται στον Σταθμό και να υποβάλλεται προαιρετικά (ανάλογα με την ιατρική αξιολόγηση) σε εργαστηριακό διαγνωστικό έλεγχο

Οι εκπαιδευτικοί και τα μέλη του προσωπικού που είναι στενές επαφές επιβεβαιωμένου κρούσματος στον Βρεφικό, Βρεφονηπιακό, Παιδικό Σταθμό ή στο οικογενειακό τους περιβάλλον: συστήνεται να τηρούν τα μέτρα ατομικής προστασίας, να χρησιμοποιούν μάσκα υψηλής αναπνευστικής προστασίας (τύπου N95, KN95, FFP2 ή ισοδύναμης) ή διπλή μάσκα και να παρακολουθούν την υγεία τους για εμφάνιση συμπτωμάτων μέχρι και την ολοκλήρωση των 10 ημερών.

Παιδιά που είναι στενές επαφές επιβεβαιωμένου κρούσματος στον Βρεφικό, Βρεφονηπιακό, Παιδικό Σταθμό ή στο οικογενειακό τους περιβάλλον: συστήνεται να αποφεύγουν με τη μεγαλύτερη δυνατή αυστηρότητα κάθε επαφή με ευάλωτα άτομα που ανήκουν σε ομάδες υψηλού κινδύνου για σοβαρή νόσο και να παρακολουθείται στενά η υγεία τους για τυχόν εκδήλωση συμπτωμάτων που μπορεί να εμφανιστούν σε άτομο με COVID-19.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Κλινικά κριτήρια χαρακτηρισμού παιδιού ως ύποπτου κρούσματος COVID-19

Ένα τουλάχιστον από τα παρακάτω συμπτώματα:

- πυρετός ($\Theta > 37,5^{\circ}\text{C}$) με ή χωρίς συνοδά συμπτώματα

- βήχας
- δύσπνοια
- ανοσμία/αγευσία με αιφνίδια έναρξη
- γαστρεντερικά συμπτώματα (κοιλιακό πόνο, διάρροια, έμετος, ναυτία)
- πονοκέφαλο
- πονόλαιμο
- μυαλγίες
- καταβολή δυνάμεων

με ή χωρίς πυρετό

ΚΑΙ

απουσία εναλλακτικής διάγνωσης (π.χ. στρεπτοκοκκική αμυγδαλίτιδα, ουρολοίμωξη κλπ.)

Σε περίπτωση μεμονωμένης συμπτωματολογίας συστήνεται, οι γονείς να επικοινωνούν με τον θεράποντα παιδίατρο για ιατρική αξιολόγηση της συμπτωματολογίας.

**ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ
ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΑΠΟΛΥΜΑΝΤΙΚΩΝ ΣΕ ΕΠΙΦΑΝΕΙΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟ
ΕΟΔΥ**

Ο καθαρισμός και η εφαρμογή απολυμαντικών μειώνουν τον κίνδυνο διασποράς λοιμώξεων, απομακρύνοντας και σκοτώνοντας, αντίστοιχα, τους μικροοργανισμούς από τις επιφάνειες. Συνεπώς, η συχνή, καθημερινή και συστηματική καθαριότητα και εφαρμογή απολυμαντικών στις επιφάνειες και τον εξοπλισμό των σχολικών μονάδων κρίνεται κομβικής σημασίας για τη διαχείριση της πανδημίας COVID-19.

1. Διαδικασία καθημερινής καθαριότητας και εφαρμογής απολυμαντικών

- Οι χώροι των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων θα πρέπει να αερίζονται καλά α/στα διαλείμματα και κατά τη διάρκεια των μαθημάτων εφόσον το επιτρέπουν οι κλιματικές συνθήκες, και β/ πριν και κατά τη διάρκεια του καθαρισμού τους.
- Οι συχνά αγγιζόμενες επιφάνειες θα πρέπει να καθαρίζονται συχνότερα από ότι συνήθως και κυρίως μεταξύ της χρήσης από διαφορετικούς μαθητές. Θα πρέπει να περιορίζεται η κοινή χρήση επιφανειών ή/και αντικειμένων, εφόσον είναι εφικτό, ή αυτές/αυτά θα πρέπει να καθαρίζονται και να απολυμαίνονται μεταξύ διαφορετικών χρηστών.
- Οι επιφάνειες καθαρίζονται με σαπούνι και νερό ή απορρυπαντικό και νερό, σύμφωνα με τις οδηγίες που αναγράφονται στη συσκευασία. Το καλό τρίψιμο είναι απαραίτητο για την απομάκρυνση των ρύπων και των μικροοργανισμών.
- Στις επιφάνειες που χρησιμοποιούνται ή αγγίζονται συχνά ακολουθεί, μετά τον καθαρισμό, εφαρμογή απολυμαντικού. Συνήθεις επιφάνειες που χρησιμοποιούνται ή αγγίζονται συχνά είναι: τουαλέτες, βρύσες, πόμολα, τραπέζια ή πάγκοι εργασίας κοινής χρήσης, κουπαστή σκάλας, κουμπιά σε ασανσέρ ή κουδούνια, διακόπτες ηλεκτρικού, πληκτρολόγια ή συσκευές τηλεφώνου κοινής χρήσης, έδρες εκπαιδευτικών ή θρανία όταν οι χρήστες τους εναλλάσσονται κ.ά..
- Για την εφαρμογή απολυμαντικού πρέπει να έχει προηγηθεί καθαρισμός της επιφάνειας, ξέβγαλμά της με νερό και στέγνωμα. Το καλό τρίψιμο και ο σωστός χρόνος εφαρμογής του απολυμαντικού είναι απαραίτητα για την καταστροφή των μικροοργανισμών.
- Γνωστές απολυμαντικές ουσίες είναι το υποχλωριώδες νάτριο (χλωρίνη) και η αιθυλική αλκοόλη (καθαρό οινόπνευμα, προσοχή όχι μπλε φωτιστικό οινόπνευμα). Στο εμπόριο κυκλοφορούν και άλλα απολυμαντικά με βακτηριοκτόνο και ιοκτόνο δράση εγκεκριμένα από τον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων (ΕΟΦ). Επίσης στο εμπόριο κυκλοφορούν εγκεκριμένα από τον ΕΟΦ προϊόντα με καθαριστικές και απολυμαντικές ιδιότητες ταυτόχρονα.
- Συστήνεται η εφαρμογή απολυμαντικού διαλύματος υποχλωριώδους νατρίου (οικιακή χλωρίνη) σε συγκέντρωση 0.1% (=1000 ppm διαθέσιμου

χλωρίου), δηλαδή αραιώση 1:50 (20ml:1000ml) όταν η αρχική συγκέντρωση της χλωρίνης είναι 5%, για τουλάχιστον 1 λεπτό, η οποία είναι αποτελεσματική για την καταστροφή των μικροοργανισμών. Το διάλυμα υποχλωριώδους νατρίου πρέπει να ετοιμάζεται πριν από τη χρήση του και να χρησιμοποιείται εντός 24 ωρών. Εναλλακτικά, μπορούν να χρησιμοποιηθούν αλκοολούχα διαλύματα με 70%-90% συγκέντρωση αιθυλικής αλκοόλης για τουλάχιστον 1 λεπτό.

- Ο καθαρισμός ή/και η εφαρμογή απολυμαντικού σε επιφάνειες ή εξοπλισμό που χαρακτηρίζονται ως ευαίσθητες/οι θα πρέπει να γίνονται σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή.
- Οι επιφάνειες δεν θα πρέπει να αγγίζονται μέχρι να στεγνώσουν από τον καθαρισμό ή/και την εφαρμογή του απολυμαντικού.
- Καθαρισμός και εφαρμογή απολυμαντικού θα πρέπει να γίνεται και στον εξοπλισμό καθαριότητας πολλαπλών χρήσεων (π.χ. κάδοι σφουγγαρίσματος, σφουγγαρίστρες) μετά από κάθε χρήση. Συνιστάται η χρήση ξεχωριστού εξοπλισμού καθαριότητας μεταξύ των τουαλετών και των υπόλοιπων χώρων (γραφεία, τάξεις, κ.ά.).
- Τα προϊόντα καθαρισμού και απολύμανσης δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται από ή κοντά σε μαθητές και η χρήση τους πρέπει να γίνεται πάντα σε χώρο που αερίζεται επαρκώς, έτσι ώστε να αποφεύγεται η εισπνοή τυχόν αναθυμιάσεων από το προσωπικό ή/και τους μαθητές.
- Το προσωπικό καθαριότητας κατά τη διάρκεια της εργασίας του πρέπει να φορά στολή/ρόμπα εργασίας και γάντια μιας χρήσεως, τα οποία θα πρέπει να αλλάζει τακτικά. Μετά την αφαίρεση των γαντιών θα πρέπει να ακολουθεί υγιεινή των χεριών (πλύσιμο με νερό και σαπούνι ή εφαρμογή αλκοολούχου αντισηπτικού για 20 δευτερόλεπτα) και, αφού τα χέρια στεγνώσουν καλά, να χρησιμοποιείται νέο ζευγάρι γαντιών. Πρόσθετος εξοπλισμός ατομικής προστασίας, όπως μάσκα, προστατευτικά γυαλιά και αδιάβροχη ποδιά, μπορεί να χρειάζεται κατά την παρασκευή διαλυμάτων, ανάλογα με το καθαριστικό/απολυμαντικό που χρησιμοποιείται και τη διαδικασία καθαρισμού, για την προστασία του προσωπικού καθαριότητας, ιδιαίτερα εάν υπάρχει κίνδυνος πιτσιλίσματος.
- Κατά τη διάρκεια του καθαρισμού πρέπει να αποφεύγεται ο ψεκασμός, η πρόκληση πιτσιλίσματος και το σήκωμα ή η ανάδευση σκόνης (π.χ. σκούπισμα, τίναγμα μοκέτας, χαλιού ή άλλων μαλακών υλικών).
- Η στολή/ρόμπα εργασίας θα πρέπει να πλένεται τακτικά και να μην τινάζεται πριν το πλύσιμό της.

2. Οδηγίες καθαρισμού και εφαρμογής απολυμαντικού μετά από επιβεβαιωμένο περιστατικό COVID-19

- Ο χώρος ή οι χώροι (π.χ. γραφεία, τουαλέτα, κοινόχρηστοι χώροι, αίθουσες, τραπεζαρία) που χρησιμοποιήθηκαν από το επιβεβαιωμένο περιστατικό με COVID-19, θα πρέπει να αερίζονται με φρέσκο αέρα για τουλάχιστον 1 ώρα και μετά να ακολουθεί καθαρισμός και εφαρμογή απολυμαντικού σε όλες τις επιφάνειες και τον εξοπλισμό.

- Οι επιφάνειες καθαρίζονται με σαπούνι και νερό ή απορρυπαντικό και νερό, σύμφωνα με τις οδηγίες που αναγράφονται στη συσκευασία. Το καλό τρίψιμο είναι απαραίτητο για την απομάκρυνση των ρύπων και των μικροοργανισμών.
- Στις επιφάνειες, μετά τον καθαρισμό, το ξέβγαλμα με νερό και το στέγνωμα, ακολουθεί εφαρμογή απολυμαντικού. Το καλό τρίψιμο και ο σωστός χρόνος εφαρμογής του απολυμαντικού είναι απαραίτητα για την καταστροφή των μικροοργανισμών.
- Γνωστές απολυμαντικές ουσίες είναι το υποχλωριώδες νάτριο (χλωρίνη) και η αιθυλική αλκόολη (καθαρό οινόπνευμα, προσοχή όχι μπλε φωτιστικό οινόπνευμα). Στο εμπόριο κυκλοφορούν και άλλα απολυμαντικά με εγκεκριμένα από τον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων (ΕΟΦ) βακτηριοκτόνο και ιοκτόνο δράση.
- Συνιστάται η εφαρμογή απολυμαντικού διαλύματος υποχλωριώδους νατρίου (οικιακή χλωρίνη) σε συγκέντρωση 0.1% (=1000 ppm διαθέσιμου χλωρίου), δηλαδή αραιώση 1:50 (20ml:1000ml) όταν η αρχική συγκέντρωση της χλωρίνης είναι 5%, για τουλάχιστον 1 λεπτό, η οποία είναι αποτελεσματική για την καταστροφή των μικροοργανισμών. Το διάλυμα υποχλωριώδους νατρίου πρέπει να ετοιμάζεται πριν από τη χρήση του και να χρησιμοποιείται εντός 24 ωρών. Εναλλακτικά, μπορούν να χρησιμοποιηθούν αλκοολούχα διαλύματα με 70%-90% συγκέντρωση αιθυλικής αλκοόλης για τουλάχιστον 1 λεπτό.
- Ο καθαρισμός ή/και η εφαρμογή απολυμαντικού σε επιφάνειες ή εξοπλισμό που χαρακτηρίζονται ως ευαίσθητες/οι θα πρέπει να γίνονται σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή.
- Οι επιφάνειες δεν θα πρέπει να αγγίζονται μέχρι να στεγνώσουν από τον καθαρισμό και την εφαρμογή του απολυμαντικού.
- Ο εξοπλισμός καθαρισμού, όπου αυτό είναι εφικτό, συνιστάται να είναι μίας χρήσεως (π.χ. πανιά καθαριότητας). Ο εξοπλισμός καθαριότητας που είναι πολλαπλών χρήσεων (π.χ. κάδοι σφουγγαρίσματος, σφουγγαρίστρες) πρέπει να καθαρίζεται και να γίνεται εφαρμογή απολυμαντικού μετά από κάθε χρήση. Συνιστάται η χρήση ξεχωριστού εξοπλισμού καθαριότητας μεταξύ των τουαλετών και των υπόλοιπων χώρων (γραφεία, τάξεις, κ.ά.).
- Το προσωπικό καθαριότητας κατά τη διάρκεια της εργασίας του πρέπει να φορά τον απαραίτητο εξοπλισμό ατομικής προστασίας πάνω από τη στολή/ρόμπα, ο οποίος αποτελείται από:
 - Χειρουργική μάσκα
 - Αδιάβροχη ρόμπα με μακριά μανίκια, μίας χρήσης (ή υγροαπωθητική ρόμπα με μακριά μανίκια και επιπρόσθετα πλαστική ποδιά)
 - Γάντια μίας χρήσης
 - Προστατευτικά γυαλιά
- Το προσωπικό καθαριότητας θα πρέπει να αλλάζει τακτικά τα γάντια. Μετά την αφαίρεση των γαντιών θα πρέπει να ακολουθεί υγιεινή των χεριών (πλύσιμο με σαπούνι και νερό ή εφαρμογή αλκοολούχου αντισηπτικού για 20 δευτερόλεπτα) και αφού τα χέρια στεγνώσουν καλά να χρησιμοποιείται νέο ζευγάρι γαντιών.

- Πρέπει να ακολουθείται ο σωστός και ασφαλής τρόπος εφαρμογής, αφαίρεσης και απόρριψης του εξοπλισμού ατομικής προστασίας με συχνή υγιεινή χεριών, σύμφωνα με τις οδηγίες: <https://eody.gov.gr/wp-content/uploads/2020/03/PPE-donning-doffing.pdf>, <https://eody.gov.gr/wp-content/uploads/2020/03/covid-19-mask.pdf>

Γενικές επισημάνσεις

- Ο **καθαρισμός** των επιφανειών με σαπούνι και νερό ή απορρυπαντικό και νερό απομακρύνει τους ρύπους και τους μικροοργανισμούς από τις επιφάνειες. Η εφαρμογή **απολυμαντικών** καταστρέφει τους εναπομείναντες μικροοργανισμούς που έχουν επιμολύνει επιφάνειες και αντικείμενα, μειώνοντας ακόμα περαιτέρω τον κίνδυνο διασποράς του ιού .
- Η χλωρίνη δεν πρέπει να αναμειγνύεται με αμμωνία και άλλου είδους απορρυπαντικά/ καθαριστικά.
- Θα πρέπει να ακολουθούνται οι οδηγίες του κατασκευαστή σχετικά με την αραίωση των απολυμαντικών με νερό, το χρόνο εφαρμογής τους, το χρόνο αερισμού του χώρου, την αποθήκευσή τους καθώς και τον συνιστώμενο εξοπλισμό προστασίας του προσωπικού καθαριότητας.
- Τα προϊόντα καθαρισμού και απολύμανσης πρέπει να φυλάσσονται πάντα μακριά από τα παιδιά.
- Κατά τη χρήση καθαριστικών και απολυμαντικών το προσωπικό καθαριότητας θα πρέπει να αποφεύγει την εισπνοή τους και την άμεση επαφή με το δέρμα με τη χρήση γαντιών και το πλύσιμο των χεριών με σαπούνι και νερό για τουλάχιστον 20 δευτερόλεπτα.
- Η παρασκευή των απολυμαντικών (π.χ. αραίωση χλωρίνης κλπ.) πρέπει να γίνεται σε χώρο που αερίζεται καλά, και κατ' αυτήν το προσωπικό θα πρέπει να φορά ελαστικά γάντια, αδιάβροχη ποδιά και κλειστά παπούτσια για προστασία από τα χημικά που περιέχονται. Η χρήση προστατευτικών γυαλιών και μάσκας μπορεί να είναι επίσης απαραίτητα εάν υπάρχει κίνδυνος πιτσιλίσματος.
- Ο προαύλιος χώρος καθαρίζεται με σαπούνι και νερό ή κοινά απορρυπαντικά και νερό.